

SISEMINISTEERIUM

Lisa 1. Programm „Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamine 2025–2028“

Programm „Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamine 2025– 2028“

SISUKORD

PROGRAMMI ÜLDINFO	3	Siseturvalisuse vabatahtlikuna tegutsemise võimaluste mitmekesistamine	21
1. PROGRAMMI EESMÄRK, MÕÕDIKUD JA RAHASTAMISKAVA	4	PROGRAMMI TEGEVUS 3. TURVALISE KESKKONNA KUJUNDAMINE	22
Eesmärk	4	Eesmärk	22
Mõõdikud	4	Mõõdikud	22
Rahastamiskava	4	Programmi tegevuse sisu kirjeldus	22
2. OLUKORRA ANALÜÜS	5	Olulisemad arendusülesanded ja lähtekohad teenuste planeerimiseks	24
3. OLULISEMAD VÄLJAKUTSED JA PRIORITEETSSED TEGEVUSED AASTATEL 2025–2028	8	Avaliku ruumi kujundamine ohutut ja turvalist käitumist soodustavaks	24
4. PROGRAMMI TEGEVUSED	10	Asutuste suutlikkus ennetavalt toetada korra tagamist avalikus ruumis	25
PROGRAMMI TEGEVUS 1. ÕNNETUSTE, SÜÜTEGUDE JA VARAKAHJUDE ENNETAMINE	11	Era- ja kolmanda sektori kaasamine vara kaitsmiseks varguse, lõhkumise ja õnnetuse eest	25
Eesmärk	11	Abi- ja infoteadete vastuvõtmine ja töötlemine	26
Mõõdikud	11	Relvalubade välja andmine	26
Programmi tegevuse sisu kirjeldus	12	5. PROGRAMMI JUHTIMISKORRALDUS	27
Olulisemad arendusülesanded ja lähtekohad teenuste planeerimiseks	14	Ülevaade programmi koostamise, elluviimise ja aruandluse korraldusest	27
Ennetuspoliitika tõhustamine	14	Ülevaade valitsemisaladest ja huvirühmadest, kes on programmi koostamisse ja rakendamisse kaasatud	27
Ohtude ja varakahju ennetamine	17	Ülevaade programmi seostest teiste arengudokumentidega	28
Vägivalla ennetamine ja kannatanute kaitse	18	LISA 1	
PROGRAMMI TEGEVUS 2. SISETURVALISUSE VABATAHTLIKE KAASAMINE	20	PROGRAMMI TEENUSTE KIRJELDUS	29
Eesmärk	20	LISA 2	
Mõõdikud	20	PROGRAMMI TEENUSTE RAHASTAMISKAVA	34
Programmi tegevuse sisu kirjeldus	20		
Olulisemad arendusülesanded ja lähtekohad teenuste planeerimiseks	21		

PROGRAMMI ÜLDINFO

Tulemusvaldkond	Siseturvalisus
Valdkonna arengukava	Siseturvalisuse arengukava 2020–2030
Tulemusvaldkonna ja arengukava eesmärk	Eesti inimesed tunnevad, et nad elavad vabas ja turvalises ühiskonnas, kus igaühe väärtus, kaasatus ja panus kogukonna turvalisusesse loovad ühe turvalisima riigi Euroopas. Parandatakse elukeskkonda, vähendatakse ohtu elule, tervisele, varale ja põhiseaduslikule korrale ning tagatakse kiire ja asjatundlik abi.
Programmi nimi	Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamine
Programmi eesmärk	Eesti on ohutu elukeskkonna ja turvaliste kogukondadega ühiskond, kus elanikud oskavad turvalisusriske märgata, neid vältida ja vajadusel neile adekvaatselt reageerida. Tehakse mitmekesist ennetustööd, mida iseloomustab valdkonnaülesus, kogukonnakesksus ja eri partnerite koostöö. Igaühe kaasatus ja panus iseenda ning kogukonna turvalisusesse vähendab ohtu elule, tervisele, keskkonnale ja varale.
Programmi periood	2025–2028
Peavastutaja	Siseministerium
Kaasvastutajad, kes planeerivad oma osade teenuste raha selles programmis	Häirekeskus, Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, Siseministeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus
Kaasvastutajad või teised partnerid, kes aitavad programmi eesmärkide saavutamisele kaasa, kuid ei planeeri oma teenuste raha selles programmis	Haridus- ja Teadusministerium, Justiitsministerium, Kaitseministerium, Sotsiaalministerium, Välisministerium, Kultuuri- ministerium, Regionaal- ja Põllumajandusministerium, Maksu- ja Tolliamet, Sotsiaalkindlustusamet, Riigi Infokommunikatsiooni Sihtasutus, Keskkonnaamet, Tervise Arengu Instituut, Terviseamet, Transpordiamet, Riigi Infosüsteemi Amet, Veterinaar- ja Toiduamet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve amet, Eesti Pank, kohaliku omavalitsuse üksused ja nende koostööorganid (eestkätt maakondlikud arendusorganisatsioonid), vabatahtlikud ühendused, Tervisekassa, Kaitseleit, kindlustusseltsid, tuleohutusettevõtted, turvaettevõtted
Programmi seos „Eesti 2035“ eesmärkidega	Seotud eelkõige „Eesti 2035“ sihi „Rahva kestlikkus, tervis ja sotsiaalkaitse“ muutustega B „Kujundame elukeskkonna ning inimeste hoiakuid ja käitumist tervist ja keskkonda hoidvaks ning vähendame riskikäitumist“ ja C „Toetame vaimset tervist ning vähendame vaimset ja füüsilist vägivalda“, samuti sihi „Riigivalitsemine“ muutusega D „Parandame riigi rahvusvahelist positsiooni ja tagame julgeoleku ning turvalisuse“.

1. PROGRAMMI EESMÄRK, MÕÕDIKUD JA RAHASTAMISKAVA

Eesmärk

Eesti on ohutu elukeskkonna ja turvaliste kogukondadega ühiskond, kus elanikud oskavad turvalisusriske märgata, neid vältida ja vajadusel neile adekvaatselt reageerida. Tehakse mitmekesist ennetustööd, mida iseloomustab valdkonnaülesus, kogukonnakeskus ja eri partnerite koostöö. Igaühe kaasatus ja panus iseenda ning kogukonna turvalisusesse vähendab ohtu elule, tervisele, keskkonnale ja varale.

Mõõdikud

Programmi mõõdikud	2022 (tegelik)	2023 (tegelik)	2024	2025	2026	2027	2028	Allikas
Oma elukohta turvaliseks hindavate elanike osakaal	≥ 96% (92%)	≥ 96% (-)	≥ 96%	≥ 96%	≥ 96%	≥ 96%	≥ 96%	SIM, siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring
Elanike osakaal, kes hindavad oma oskusi ennast ja teisi õnnetuse korral aidata piisavaks	> 61% (53%)	≥ 65% (-)	≥ 66%	≥ 66%	≥ 66%	≥ 66%	≥ 66%	SIM, siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring
Siseturvalisuse vabatahtlike arv								
- vabatahtlikud päästjad	≥ 2550 (2426)	≥ 2700 (2628)	≥ 2900	≥ 3100	≥ 3300	3600	3900	SIM
- vabatahtlikud merepäästjad	≥ 550 (645)	≥ 600 (693)	≥ 600	≥ 750	≥ 750	≥ 750	≥ 800	
- abipolitseinikud	≥ 1400 (1109)	≥ 1600 (1184)	≥ 1800	≥ 1800	≥ 1800	≥ 1800	≥ 1800	
- Häirekeskuse vabatahtlikud	≥ 170 (247)	≥ 210 (252)	≥ 220	≥ 230	≥ 250	≥ 250	≥ 250	
- abidemineerijad	-	(53)	> 80	> 100	> 120	> 120	> 120	

Rahastamiskava

Eelarve jaotus (eurodes)	EELARVE		EELARVE PROGNOOS		
	2024	2025	2026	2027	2028
Programmi tegevus 1.1: Õnnetuste, süütegude ja varakahjude ennetamine	15 170 094	8 490 357	8 481 082	8 317 501	7 820 289
Programmi tegevus 1.2: Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine	6 408 746	8 345 283	8 397 669	8 435 128	7 352 525
Programmi tegevus 1.3: Turvalise keskkonna kujundamine	22 400 189	22 315 597	22 268 931	22 132 910	21 977 572
KOKKU	43 979 029	39 151 238	39 147 682	38 885 539	37 150 386

2. OLUKORRA ANALÜÜS¹

Märkimisväärne osa sotsiaal- ja terviseprobleemidest on omavahel seotud ja ennetatavad.

Tihti on probleemide algallikad samad, mistõttu tuleb ennetustööd teha valdkonnaüleselt. Ennetava ja turvalise elukeskkonna loomisel on vaja eri valdkondade koostöös leida senisest mõjusamad lahendused.

Süsteemse ja eri valdkondade üleselt koordineeritud ennetustegevusega² väldime tegevuste dubleerimist, vähendame vajadust ressursside ja ennetustegevuste järele. Sealjuures on endiselt vajalik, et asutused tegeleksid valdkonnaspetsiifiliste ennetustegevustega nagu näiteks tuleohutusse ja kelmuste ennetusse panustavate kampaaniate ja turvalise seksuaalkäitumise või liiklemise õpetamisega.

Inimeste teadmistel, hoiakutel, oskustel ja käitumisel on oluline roll ohtude märkamisel, ennetamisel ning turvalise elukeskkonna kujundamisel.

Hoiakute poolest on eeldused kahjude ärahoidmiseks suuresti olemas. 2022. aastal tehtud avaliku arvamuse uuringu järgi pidas 91% vastanuid oluliseks käituda ohte ennetavalt. Viimase nelja aasta jooksul on inimesed ka ise astunud rohkem samme turvalise elukeskkonna loomiseks. Sealhulgas on kasvanud suitsuanduri (2016. a 90% ja 2022. a 94%), vingugaasianduri (2016. a 13% ja 2022. a 45%) ning enda paigaldatud valveseadmete (2016. a 9% ja 2022. a 18%) omanike osakaal. 2022. aasta uuringu järgi on 46%-l vastajatest turvauks või -luk ja 47%-l tulekustuti ja/või tulekustutustekk (kuid ainult 28% mitte-estlastel). 17% elanikest arutanud naabritega oma ümbruskonna turvalisuse teemadel ja 6% on teinud turvalisusega seotud ettepanekuid kohalikule omavalitsusele.

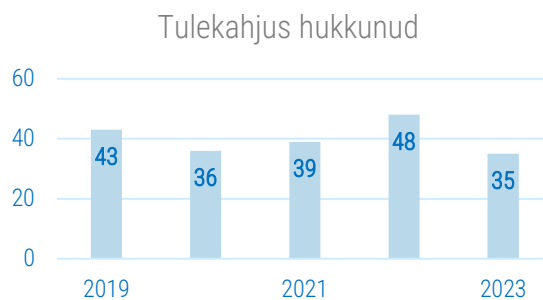
Kuigi enamus inimesi peab oluliseks ohtude ennetamist (95%), siis tunduvalt vähem on neid, kes peavad piisavaks enda valmisolekut ennast või teisi

õnnetuse korral aidata (2020. a 61% ja 2022. a 53%). Seega tasub ka edaspidi teha ennetust ja teavitust, mille puhul on oluline sihtgrupipõhine lähenemine (nt lapsed, eakad, erivajadusega inimesed, teise emakeelega inimesed jm).

Palju õnnetusi juhtub riskikäitumise tõttu

Suur osa õnnetustest juhtub riskikäitumise tõttu sh alkoholi liigtarvitamine ja hooletu suitsetamine. Oluline probleem, millega arvestada, on ka meeste ja naiste surmajuhtude erinevus, mis on aastate jooksul püsinud samal tasemel: arvestades rahvarvu hukkub mehi vigastuste tõttu igal aastal ligi neli korda rohkem³.

2023. aastal hukkus tulekahjus 35 inimest (2022. aastal 48), kellest 77% olid mehed.

Joonis. Tulekahjus hukkunud aastatel 2019–2023 (allikas: Päästeamet)

Kõige sagedasem hukkunuga tulekahju põhjus oli jätkuvalt hooletu suitsetamine. Toimiv suitsuandur oli olemas 16% hukkunuga tulekahju juhtudest. Erakordselt kõrge oli joobes või joobe kahtlusega hukkunute osakaal (2023. aastal 91%, 2022. aastal 52%). Pea pooltel tulekahjus hukkunutest esinesid terviseprobleemid, millest levinuim oli liikumispuue (13 inimesel).⁴

Veeõnnetuses hukkus 2023. aastal 37 inimest. Uppunutest 79% olid mehed ja 50% uppunutest olid joobes või joobe kahtlusega. Võrreldes Balti riikidega on Eesti uppunute näitajad madalamad,

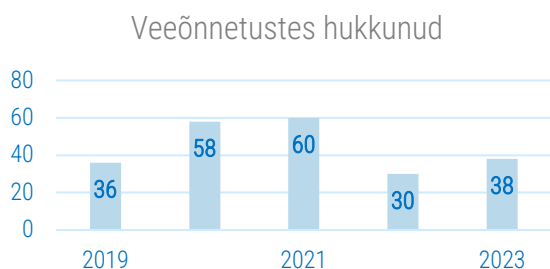
¹ Siseturvalisuse 2023. aasta tulemusaruanne on leitav www.siseministeerium.ee/stak2030

² „Valdkondadeülese ennetuse eesmärgid ja tulemusindikaatorid aastateks 2022–2025“, <https://www.just.ee/sites/default/files/documents/2023-03/V%C3%9CE%20joonis%20numbritega.pdf>

³ Vigastused Eestis 2017. Tervise Arengu Instituut. Kättesaadav aadressil https://intra.tai.ee/images/prints/documents/15385597148_Vigastused%20Eestis_2017.pdf

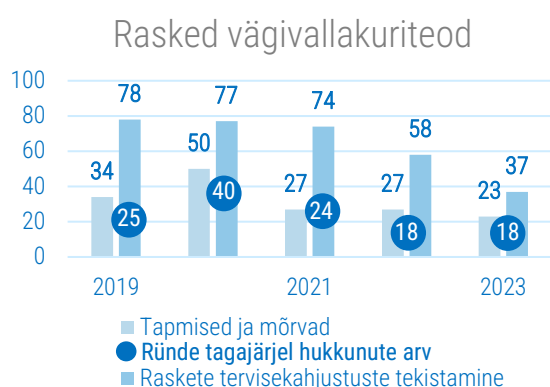
⁴ Päästeamet, O. Morozov „Eluhoonetulekahjud, hukkunud ja vigastatud 2023“, <https://www.rescue.ee/files/Analysid/2023-eluhoonetulekahjud-hukkunud-kokkuvote.pdf?aca82cdc43>

kuid veeõnnetustes hukkunute kordaja on Eestis 1,75 korda kõrgem kui Soomes.⁵

Joonis. Veeõnnetuses hukkunud aastatel 2019–2023 (allikas: Päästeamet)

Tapmisi ja mõrvu registreeriti sama palju kui 2022. aastal.

Joonis. Rasked vägivalllakuriteod 2019–2023 (allikas: Justiitsministeerium „Kuritegevus Eestis 2023“)

Raskete tervisekahjustuste tekitamisi registreeriti vähem, kui 2022. aastal. 2/3 juhtudel oli kuriteo toimepanija alkoholi tarvitanud.

Ka edaspidi tuleb teha ennetustööd valdkonna-ülelalt paljude eri poolte koostöös.⁶ **Vaja on aga koostöös leida senisest mõjusamad lahendused.**

Siseturvalisuse vabatahtliku tegevuse soodustamine on oluline eeldus mõjusaks ennetuseks ja paremaks reageerimiseks⁷

Kutseliste teenistujate kõrval on oluline vabatahtlike abi. Ka inimesed teadvustavad nende enda rolli olulisust ja enamik on veendunud, et peaksid ise aktiivselt osalema enda ja oma kodukoha turvalisuse tagamisel (2022. aastal 90%). Selleks on elanikel erinevaid võimalusi nii vabatahtlikuna

osaledes, kuid ka ise vastutustundlikult käitudes. Kahtlemata on äärmiselt oluline inimeste mitteformaalne osalemine enda ja kogukonna turvalisuse suurendamisel ning vaja on neid võimalusi soodustada. Teisalt aitab „turvalisus algab minust“ mõtteviisi juurdumisele ning elukeskkonna turvalisuse suurendamisele väga suurel määral kaasa just nende naiste ja meeste panus, kes otsustavad hakata siseturvalisuse valdkonna vabatahtlikuks ning annetavad turvalisuse suurendamiseks oma aega süsteemselt.

Vabatahtlike lisandus 2023. aastal nii abipolitseinike, vabatahtlike päästjate, vabatahtlike merepäästjate kui Häirekeskuse vabatahtlike ridadesse. Inimeste valmisolek siseturvalisuse vabatahtlikes tegevustes osalemiseks on tundvalt suurem võrreldes tegeliku osalemisega. See näitab, et vabatahtliku tegevuse edendamiseks on palju arenguruumi. Inimesed teavad turvalisuse valdkonna vabatahtliku tegevuse organisatsioonidest kõige paremini Kaitseliitu (64%), järgnevad vabatahtlikud päästjad (55%), Naabrivalve (51%), abipolitseinikud (47%), vabatahtlikud merepäästjad (35%). Kõige vähem teatakse vabatahtlikest riigiinfo telefoni 1247 juures. Seega võib lugeda tuntuks heaks eelkõige Kaitseliidu, vabatahtlike päästjate ja Naabrivalve tegevuse puhul⁸.

2021. aastal jõustus eriteenistuste ühtlustamise eelnõu, millega loodi kriisirolliga abipolitseinike regulatsioon, järgnevatel aastatel seisab ees väljakutse, kuidas see süsteem ka päriselt toimima panna. Kriisiroll määratakse abipolitseinikule, kes annab nõusoleku abistada politseid hädaolukorra ohu, hädaolukorra, eriolukorra, erakorralise seisukorra, kõrgendatud kaitsevalmiduse või sõjaseisukorra ajal.

Vabatahtliku tegevuse jätkusuutlikkuse tagamiseks peab vabatahtlike tegevust senisest enam toetama nii riiklikul kui ka kohalikul tasandil. Samuti on vaja jätkata vabatahtlike tegevuse rahastamisega, nende väljaõppe ja varustuse parandamisega ja tegevust toetava IT-lahenduse arendamisega. 2022. aastal alustati siseturvalisuse vabatahtlike teenuste analüüsi esimese osaga: kaardistati merepäästjate, maapäästjate ja abipolitseinike nii vabatahtlikega seotud kui ka asutuste protsessid,

⁵ Päästeamet, 2023. aasta veeõnnetuste kokkuvõte, <https://www.rescue.ee/files/Analysid/2023-veeõnnetused-kokkuvote.pdf?12fad0c414>

⁶ „Valdkondade ülese ennetuse eesmärgidja tulemusindikaatorid aastateks 2022–2025“

⁷ Reageerimist puudutav on kajastatud programmis „Kiire ja asjatundlik abi“

⁸ „Siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring 2022“

seotud IT lahendused, probleemid ja ootused. 2023 aastal valmis lõplik analüüs ja selle abil saab planeerida edasised tegevused.

Ka edaspidi on vaja **siseturvalisuse valdkonna vabatahtlike arvu suurendamise kõrval veel enam tähelepanu pöörata vabatahtliku tegevuse mitmekülgsemaks muutmisele ning sellele, kuidas olemasolevatele vabatahtlikele sobivaid osalusvõimalusi pakkuda. Näiteks panustavad vabatahtlikud panustavad pigem reageerimisse, aga vabatahtlike tegevust oleks võimalik aga mitmekesistada, näiteks luua enam võimalusi osaleda ennetustegevustes ja teisi paindlikke võimalusi. Samuti oleks võimalik vabatahtlike päästjate ja abipolitseinike abil tagada parem valmisolek siseturvalisuse ülesannete täitmiseks kriiside korral.**

Vabatahtlike tegevuse planeerimisel võib esineda probleeme, kui ei arvestata jätkuvalt sellega, et on inimesi, kes on mitme vabatahtliku tegevusega seotud (näiteks tegutsemas nii abipolitseiniku kui vabatahtliku päästjana). Selleks, et muuta abipolitseinike kaasamist mitmekesisemaks ja paindlikumaks tehti 2022. aastal eeltööks seminare, arutelusid, küsitlusi, analüüsi abipolitseinikuid puudutavat õiguslikku regulatsiooni ning alustati abipolitseiniku seaduse väljatöötamiskavatsuse koostamisega. Tegevused jätkusid 2023. aastal, kui väljatöötamiskavatsus saadeti kooskõlastamisele ja alustati eelnõu koostamisega. Lisaks püütakse koos tööandjatega leida võimalusi, kuidas vabatahtlikke kaasata kriiside lahendamisse, et töökohustused takistaksid vabatahtlikke võimalikult vähe.

Teised eeldused turvalise elukeskkonna kujundamiseks ja kahjude vähendamiseks

Elanike teadmiste, hoiakute ja tegevuste kõrval on kahjude vähendamise ja turvalise elukeskkonna kujundamise eelduseks õnnetusi ja süütegusid

ennetav ruumikujundus. Samuti on olulised kohalike omavalitsuste, asutuste, ettevõtete ja vabatahtlike piisav suutlikkus ja võimalused turvalisust toetavale elukeskkonnale ja ennetusele kaasa aidata ning teadlikkus kuhu oma tegevusi ja teenuseid suunata.

Mitmeid tegevusi nii avaliku ruumi turvalisemaks muutmiseks, vara kaitsmiseks kui ka keskkonna ohutumaks muutmiseks on aasta-aastalt ellu viidud, kuid on võimalusi muuta need mõjusamaks. Sealhulgas on vaja ka edaspidi tegeleda kogukonnakeskse turvalisuse⁹ juurutamise ja tugevdamisega. Omavalitsused tajuvad turvalisuse valdkonda erinevalt, mistõttu on tegevuste kavandamine ebaühtlane. Sageli ei nähta ka juba tehtavat tööd turvalisuse kavandamisena (nt ruumiline planeerimine, lastekaitse, liikluskorraldus ja elutähtsate teenuste tagamine). Kui turvalisuse valdkonna tegevusi ei kavandata üle Eesti ühtlaselt, suurendab see eri piirkondade elanike ebavõrdsust.

On vaja arvestada, et turvalisusprobleemide lahendamine eeldab eri osaliste koostööd, sh eri teenuste koordineeritud osutamist. Näiteks, läbimõeldud noorsootöö, noorte vabaajavõimaluste mitmekesistamine aitab vähendada noorte sattumist kuritegelikule teele. Ohutuse, heaolu ja tervise teemade asjakohane käsitlus haridusasutustes ning haridusasutuste spetsialistide kompetentside täiendamine aitab kaasa laste käitumisprobleemide ennetusele. Samas mõjutavad rahvastikutrendid, linnastumine ning peale nende ka elanikkonna mõningane mitmekesistumine ja individualistliku elulaadi suurem esiletõus kogukonnakeskset lähenemist, eeskätt **kogukonna mõiste muutumise kaudu**. Jättes loetletud suundumused arvestamata, võivad need pärssida turvalise elukeskkonna loomiseks vajalike tugevate kogukondade teket.

---

⁹ Kogukonnakeskne lähenemine on arusaam ja tööviis, mille kohaselt selgitatakse probleeme välja ja leitakse neile lahendus koos nende rühmadega (kogukondadega), kes on enim

puudutatud. Keskkel kohal on kogukondade tunnustamine oluliste osalistena ja nende võimestamine aktiivselt osalema ning elu- ja toimekeskkonda kujundama.

3. OLULISEMAD VÄLJAKUTSED JA PRIORITEETSED TEGEVUSED AASTATEL 2025–2028¹⁰

Prioriteetne tegevussuund

Paremate tingimuste loomine tulemuslikeks ennetustegevusteks

Miks oluline, milles seisneb väljakutse?

Elu-, tervise- ja varakahjud pole viimastel aastatel vähenenud soovitud mahu.

Olulised tegevused aastatel 2025–2028

Luuakse tingimusi tulemuslike ennetustegevuste planeerimiseks, elluviimiseks ja tulemuste hindamiseks. Plaanis on tõhustada ennetusnõukogu ja ennetuse teadusnõukogu tegevust ning rakendada valdkonnaülese ennetuse tegevuskava, et parandada ennetustegevuste elluviijate võimalusi väljaõppeks, suurendada riiklikku tuge sekkumiste rakendamisel ning laiendada võimalusi tegevuste tulemuslikkuse hindamiseks. Sellega suureneb võimekus toetada kogu elanikkonna, eeskätt laste ja noorte arengut, sotsiaalsete oskuste õpet, elukeskkonda, toimetulekut ning heaolu.

Jätkatakse sihistatud ennetustegevustega ning tulemuslike ennetustegevusi võetakse laialdasemalt kasutusele, et vähendada elu-, tervise- ja varakahjusid.

Kaasatakse erasektori laialdasemalt, et inimeste teadmisi, oskusi ja hoiakuid ning vastutustunnet suurendada ja ohutussõnumite levikut laiendada. Erasektori kaasaabil on kavas suurendada tuleohutute hoonete hulka, kujundada ennetussõnumeid mõjusamateks (näiteks lisada neurouuringud kampaaniate väljatöötamisse).

Olulised tegevused 2025. aastal

Eespool nimetatuga alustatakse 2025. aastal.

Prioriteetne tegevussuund

Vabatahtliku tegevuse jätkusuutlikkuse tagamine

Miks oluline, milles seisneb väljakutse?

Vabatahtlike potentsiaali ei kasutata praegu täielikult. Ennetuse, reageerimise ja kriisidega toimetulemise valmisoleku tagamise ootused on aasta-aastalt suurenenud ning neid ei ole võimalik saavutada ilma vabatahtlike abita.

Olulised tegevused aastatel 2025–2028

Siseturvalisuse valdkonna **vabatahtlike arvu suurendamise kõrval** tegeletakse senisest enam olemasolevatele vabatahtlikele **sobivate osalusvõimaluste** pakkumise ja **nende hoidmisega ning suurendatakse nende rolli kogukondliku turvalisuse loomisel**. See eeldab täiendavaid kulusi vabatahtlike kaasamiseks ja nende võimekuse suurendamiseks (nt on vaja vabatahtlike varustust uuendada). Samuti on vajalik suurendada vabatahtlike kaasavate asutuste võimekust vabatahtlike kaasamiseks ja vabatahtlike tegevuse toetamiseks (personalitöö, varustuse haldus, kaasamise koordineerimine jne). Tuleb pakkuda toetavaid IT lahendusi, et lihtsustada tööprotsesse ja korraldada vabatahtlike tööd efektiivsemalt. **Järgmistel aastatel on oluline prioriteet ka kriisi rolliga vabatahtlike arendamine ja nende valmisoleku tagamine.**

Olulised tegevused 2025. aastal

- Abipolitseinike uue haridusmudeli loomine, mis on eelduseks abipolitseinike mitmekesisemale kaasamisele Politsei- ja Piirivalveametis.
- Abipolitseiniku seaduse uue tervikteksti eelnõu esitamine Valitsusse, mille eesmärgiks on laiendada abipolitseiniku rolli ühiskonnas.
- Siseturvalisuse vabatahtlike IT-lahenduse arendamine.
- Uute abideminereerijate kaasamine ja rakendamine, sh selleks vajalike protsesside juurutamine.

¹⁰ Peatükis nimetatud olulisemad **väljakutsed** on valik olulisimast lahendamist vajavatest probleemidest ja/või enam tähelepanu vajavatest võimalustest, millega on kavas järgmisel neljal aastal eelisjärjekorras tegeleda. Peatükis loetletud **olulisemad tegevused** on järgmise nelja aasta prioriteetsemad ning olulisima mõjuga (arendus)tegevused ja muutused, samuti olulise finantsmõjuga tegevused.

- Õiguslike aluste loomine vabatahtlike päästjate kaasamiseks elanikkonnakaitsesse kriisiolukorra lahendamisel.

Prioriteetne
tegevussuund

Kohalike omavalitsuste võimekuse arendamine turvalise elukeskkonna kujundamisel

Miks oluline, milles
seisneb väljakutse?

Omavalitused tajuvad turvalisuse valdkonda erinevalt, mistõttu on tegevuste kavandamine ebaühtlane. Sageli ei nähta ka juba tehtavat tööd turvalisuse kavandamisena (nt ruumiline planeerimine, lastekaitse, liikluskorraldus ja elutähtsate teenuste tagamine). Kui turvalisuse valdkonna tegevusi ei kavandata üle Eesti ühtlaselt, suurendab see eri piirkondade elanike ebavõrdsust.

Olulised tegevused
aastatel 2025–2028

Toetatakse ja suunatakse turvalise elukeskkonna arendamist kohalikul tasandil. Alates 2023. aastast on omavalitsustel võimalus osaleda Siseministeeriumi korraldatavas turvalisuse arenguprogrammis, mille tegevused kestavad aastani 2027.

Olulised tegevused
2025. aastal

- KOV turvalisuse arenguprogrammi II etapi avaliku konkursi läbiviimine, mille eesmärgiks on leida järgmised 8 omavalitsust, kes soovivad turvalisuse valdkonna arendamisega süsteemsemalt tegeleda.
- Üleriigilise tasandi ja maakonna tasandi võrgustikutöö edendamine turvalisuse suurendamiseks sh maakondade turvalisuse nõukogude tegevuse arendamine.

Prioriteetne
tegevussuund

Eri valdkondadega koostöö tegemine, et tagada inimestele kõige sobiv lahendus ka nendes teemades, kus ei vastuta siseturvalisuse asutused

Miks oluline, milles
seisneb väljakutse?

Jätkuvalt on palju olukordi, kus siseturvalisuse asutuste esmareageerijad abistavad, kuid sobivam olukorra lahendaja peaks olema keegi teine. See aga hõivab esmareageerijate niigi piiratud ressursi vähem ajakriitiliste sündmustega.

Olulised tegevused
aastatel 2025–2028

Riigiinfo teenuse arendamisel laiendatakse koostööpartnerite hulka, et tagada inimestele kõige sobiv abi ka nendes teemades, kus ei vastuta siseturvalisuse asutused.

PROGRAMMI TEGEVUSED

Programmi tegevused on suunatud turvalise elukeskkonna kujundamisele ja inimeste teadmiste, oskuste, hoiakute ja käitumise mõjutamisele, et vähendada sellega ohte, ohtu sattumist, ning luua eeldused turvalisuseks ja sh turvatundeks. Selleks kujundatakse eri poolte oskusi ja hoiakuid, võimestatakse inimesi ja kogukondi, täpsustatakse eri asutuste, ühingute ja kogukondade rolle ja arendatakse nende vahel koostööd. Eelkõige on tähelepanu all vigastuste ja vigastussurmade (täpsemini liikluses¹¹, tulekahjus, uppumise, mürgistuste, sh gaasimürgistuste ning tapmiste ja mõrvade tagajärjel hukkunud või vigastatud), varavastaste süütegude, avaliku korra rikkumiste kahjude ärahoidmine. Samuti käsitletakse vägivalla ennetamist laiemalt.¹²

Programmi tegevus
1.

Õnnetuste,
süütegude ja
varakahjude
ennetamine

Programmi tegevus
2.

Siseturvalisuse
vabatahtlike
kaasamine

Programmi tegevus
3.

Turvalise keskkonna
kujundamine

¹¹ Liiklusohutuse valdkonna tegevused on üksikasjalikult kokku lepitud dokumendis „Liiklusohutusprogramm 2016–2025“.

¹² Teemat käsitletakse mitmes arengudokumendis, kuid valitsemisalade ülesed kokkulepped on dokumendis „Vägivallaennetuse kokkulepe 2021–2025“.

Programmi tegevus 1. Õnnetuste, süütegude ja varakahjude ennetamine

Eesmärk

Riigiasutuste, kohalike omavalitsuste, vabaihenduste ja erasektori koostöös on elukeskkond turvalisem ning tulemusliku ennetustöö abil on riskikäitumine, õnnetused, süüteod ja varakahjud vähenenud, inimesed on teadlikumad ning oskavad ohte ennetada ja neile reageerida.

Mõõdikud

Mõõdiku nimi	2021 (tegelik)	2022 (tegelik)	2023 (tegelik)	2024	2025	2026	2027	2028	Allikas
Inimeste teadlikkus ja roll									
Elanike osakaal, kes nõustuvad, et inimesed peaksid ise aktiivselt osalema omaenda ja kodukoha turvalisuse tagamisel	≥ 93% (-)	≥ 93% (90%)	≥ 93% (-)	≥ 93%	≥ 93%	≥ 93%	≥ 93%	≥ 93%	SIM, siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring
Inimeste osakaal, kes on viimase aasta jooksul kasutanud ennetusabinõusid oma vara kaitsmiseks varguse, lõhkumise ja õnnetuste eest	> 75% (-)	> 75% (78%)	> 75% (-)	> 75%	> 75%	> 75%	> 75%	> 75%	
KOV-de osakaal, kelle arengukavas on turvalisus eesmärgistatud	(51%)	57% (51%)	63% (-)	70%	76%	82%	89%	90%	SIM, RaM
Tuleohutusosalase teadlikkuse indeks	-	67 (60)	-	-	≥ 71	-	≥ 71	-	PÄA
Veeohutuse alase teadlikkuse indeks	≥ 70 (59)	-	≥ 72 (-)	≥ 80	-	-	≥ 80	-	PÄA
Naabrivalvega liitunud piirkondade arv	> 630 (589)	> 650 (580)	> 700 (580)	> 700	> 700	> 700	> 700	> 700	Eesti Naabrivalve
Õnnetuste vähendamine									
Tules hukkunute arv	< 28 (32)	< 24 (49)	< 20 (35)	< 16	< 12	< 12	< 12	< 12	PÄA
Veeõnnetustes hukkunute arv	< 34 (48)	< 31 (27)	< 28 (37)	< 24	< 20	< 20	< 20	< 20	PÄA
Tulekahjude varakahju	< 13 117 132 (13 589 899)	< 13 117 132 (12 514 733)	< 11 000 000 (17 505 596)	< 11 000 000	< 11 000 000	< 11 000 000	< 11 000 000	< 11 000 000	PÄA
Eesti päästepiirkonnas registreeritud ohuolukordade arv	(230)	(191)	≤ 180 (194)	≤ 180	≤ 180	≤ 180	≤ 180	≤ 180	PPA
Süüteod									
Perevägivaldaga seotud tapmised ja mõrvad (katsetega)	< 10 (3)	< 10 (7)	< 10 (6)	< 10	< 5	< 5	< 5	< 5	JUM
Korduva lähisuhtevägivalla ohvrite osakaal registreeritud lähisuhtevägivalla kuritegudes	< 20% (13%)	< 20% (19%)	< 15% (19%)	< 16%	< 14%	< 12%	< 11%	< 10%	PPA

Lapskannatanutega registreeritud seksuaalkuriteod ¹³	≥ 505 (663)	≥ 505 (530)	> 505 (637)	> 505	> 505	> 705	> 705	>705	JUM
---	-------------	-------------	-------------	-------	-------	-------	-------	------	-----

Programmi tegevuse sisu kirjeldus

Programmi tegevuse maksumuses kajastavad oma teenuste prognoositavat kulu Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, Siseministeerium ning Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus. Programmi tegevuse eesmärgi saavutamiseks osutatakse järgmisi teenuseid: elanikkonna veeohutuse teadlikkuse teenus, elanikkonna tuleohutuse teadlikkuse teenus, elanikkonna plahvatusohutuse teadlikkuse teenus, tuleohutuse kontrolli teenus, ekspositsioonide teenus, ennetuse teenus, vägivalda vähendamise poliitika kujundamine, ennetuspoliitika kujundamine, õnnetuste vähendamise poliitika kujundamine.

Programmi tegevuse elluviimiseks toetatakse turvalisuse tagamiseks **terviklikumat ja igapäevase panusel põhinevat valdkonnaülest ennetustööd**. 21. aprillil 2021 otsustati luua uus ühine valdkonnaülese ennetuse valitsuskomisjon nimetusega „ennetusnõukogu“ eesmärgiga panna paika ühised valdkonnaülese ennetuse arendamise alused koos tegevuskavaga, millega juhtida erinevate valdkondade vahelist koostööd. Eesmärk on parandada elanike teadmisi, oskusi ja hoiakuid riskikäitumise ennetamisel ning soodustada tulemuslike ennetustegevuste rakendamist nii kooli, kogukonna kui perekonna tasandil. Selle eelduseks on, et ennetustegevusi viiakse ellu andmepõhiselt, hinnatakse nende mõju ja loobutakse tegevustest, mis tulemusi ei anna.

Kohaliku omavalitsuse turvalisuse eestvedaja rolli tugevdamiseks pakub Siseministeerium järgnevatel aastatel KOV-idele võimaluse osaleda turvalisuse arenguprogrammis, mille eesmärk on muuta turvalisuse valdkonna kavandamine tõhusamaks. Siseministeeriumi tugi hõlmab nõustamist, regulaarseid arengupäevi, pädevuse suurendamist, konkreetseid töömeetodeid ning ressursse tegevuste planeerimiseks ja elluviimiseks. Siseministeeriumi poolt pakutavate toetatavate tegevuste eesmärk on aidata kohaliku tasandi juhtidel ja valdkonnaspetsialistidel omandada paremaid oskusi, töövahendeid ja -meetodeid, et vähendada õnnetusi ja õigusrikkumisi ning ennetada ja lahendada laste riskikäitumist. Töövahenditena luuakse kohalikul tasandil kasutamiseks püsivad koostöömudelid ja sekkumised kõrge riskikäitumisega noorte toetamiseks ning alkoholikahjude vähendamiseks. Jätkatakse üleriigilist ja maakonna tasandi võrgustikutööd heade kogemuste vahetamiseks turvalisuse suurendamisel ning kohalike omavalitsuste turvalisuse valdkonna tegevuste toetamiseks.

Ohutusega tegelevate asutuste andmevahetuse parandamiseks tõhustavad asutused omavahelist koostööd. Andmete vahetus on oluline otsustusprotsessides sihitatud ennetustegevuste planeerimiseks. Vajalik on suurendada ka väljapool Siseministeeriumi haldusala olevate asutustega süsteemset andmete vahetamist. Ainult kokkulepitud ja väljatöötatud ning õiguses kajastatud andmete vahetamise protseduur tagab õige info jõudmise õigete inimesteni.

Inimkannatanutega õnnetuste vähendamiseks tegeletakse **ohtude ennetamise ning tervist ja elu säästva käitumise kujundamisega**. Viiakse ellu erinevaid teavitustegevusi turva- ja ohutusnõuete tundmise parandamiseks ja ennetusabinõude kasutamise suurendamiseks (sihtrühmaks nii kogukonnad kui hooneomanikud sh korteriühistud). Luuakse ehitiste riskide hindamiseks süsteem, mis võimaldab arvesse võtta erinevaid ohu parameetreid, et nende üleselt selgitada välja riskid ja kavandada vajalikud ennetamise ja maandamise meetmeid. Tõhustatakse andmete liikumist asutuste vahel meie kodudes tule, gaasi-, elektri- ja kemikaaliohu vähendamiseks, lisaks jätkatakse õnnetuste ennetamiseks ja kahjude ärahoidmiseks asutuste, sh erasektoriga koostööd; koduses keskkonnas kukkumiste ennetamiseks täpsustatakse kodunõustamistel kasutatavat ankeeti ning jätkatakse asutuste ja ühingute vahelise koostööga, et tagada parem infovahetus ja kiirem jõudmine abivajajani, võimaluse korral suurendatakse Päästeameti rolli kukkumiste ennetustegevuse korraldamisel. Kaitstuma vara ja ohutuma keskkonna loomiseks

¹³ See on väga varjatud kuriteoliik, mistõttu on esmalt eesmärk avastada neid rohkem.

on samuti olulisel kohal teadmised ja oskused vargusest, lõhkumisest, õnnetusest tulenevate varakahjude vähendamisel. Selleks luuakse elanikkonnale arusaadavaid juhiseid ja koolitatakse erinevaid võrgustikke nt naabrivalvet ja korteriühistuid.

Väikelaevadega toimuvate õnnetuste arvu vähendamiseks suurendatakse inimeste teadmisi merel ette tulevatest ohuolukordadest, hädateadete edastamise võimalustest, samuti suurendatakse oskuseid ohuolukorras toime tulla, enda ja teiste elu säästa. Lisaks jätkatakse sadamatesse päästevestistendide paigaldamist, millelt saab laenutada veekogule minnes päästevesti. See aitab luua head harjumust kasutada veesõidukil viibides päästevesti ja seeläbi vähendada veekogul hukkunute arvu. Olulisel kohal suhtlemine kogukonnaga ennetustöö raames ja noorte koolitamine arendamiseks teadlikkust ohtudest veekogul ning käitumisest sattudes ohuolukorda.

Avaliku ruumi ja elukeskkonna kujundamisel turvalisemaks viiakse kohalike omavalitsuste planeerimistegevuses ellu turvalise ruumiloome põhimõtteid. Kohalikud omavalitused koostöös ametite ja kohalike elanikega tuvastavad võimalikud ohtlikud kohad avalikus ruumis ning koos leitakse lahendused. Avalike ürituste kooskõlastamise menetlemise protsess erinevates asutustes muudetakse tõhusamaks.

Vägivalla vähendamiseks on olulisimal kohal vägivalla ennetamise ja selle riski varajase märkamisega seotud tegevused, nt ühiskonna teadlikkuse suurendamiseks ja oskuste parandamiseks viiakse ellu erinevaid teadus- ja/või tõenduspõhiseid tegevusi. Enam tegeletakse küberkiusamise ja interneti vahendusel toime pandava laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamisega. Selleks töötatakse välja ja rakendatakse tegevused laste teadlikkuse ja digioskuste suurendamiseks ning spetsialistide oskuste arendamiseks. Lisaks tehakse õiguslane analüüs seadustele, mis täna reguleerivad erinevate asutuste tööd internetis leviva laste seksuaalse väärkohtlemise materjali vastase võitluses. Vägivallaohvrite abistamist muudetakse terviklikumaks, lähtutakse individuaalsetest vajadustest, inimväärkuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetest. Lähtutakse valdkonnülese ennetuse põhimõtete kokkuleppest ning lähisuhtevägivalla ennetamise tegevuskavast.

Olulisemad arendusülesanded ja lähtekohad teenuste planeerimiseks

Ennetuspoliitika tõhustamine

Sisu kirjeldus					
Valdkonnaülese ennetuse põhimõtete ¹⁴ elluviimine on tagatud. Rakendatud on ennetustegevused haridusasutuste, kogukonna ning perekonna tasandil, eelistatakse toimivaid ennetustegevusi ning panustakse ennetustegevuste mõju hindamisse. Elanike teadmised, oskused ja hoiakud riskikäitumise ennetamisel on paranenud.			Seda aitavad oma teenuste kaudu saavutada järgmised asutused (planeerivad oma teenuste raha selles programmis / ei planeeri): SIM, PPA, PÄA, SOM, TAI, HTM, HARNO, JUM, MARO-d, KOV-id, MTÜ-d, haridusasutused, erasektor, ELVL, REM		
			Vahendid: RE, lisavajadus/välisvahendid		
Olulisemad arendusülesanded	Vastutaja	Seotud pool	Aasta	Vahendid	Programm, milles planeeritakse ¹⁵
1.1. Valdkonnaülese ennetuse tegevuskava aastateks 2023–2026 on ellu viidud ja seiratud.	JuM, TAI ¹⁶	SIM, PPA, PÄA, SOM, SOM SKA, HTM, HARNO	2026	RE, lisavajadus/välisvahendid	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“, teiste tulemusvaldkondade seonduvad programmid
1.2. Välja on töötatud valdkonnaülesele kokkulepitud prioriteetsete ennetustegevuste kohandamise, arendamise, rakendamise ja mõjude hindamise rahastamise põhimõtted ning standardid.	SOM/SIM/JUM/HTM	TAI, HARNO, PPA, PÄA, SOM SKA	2026	RE, lisavajadus / välisvahendid	sama
1.3. Välja on töötatud ennetustegevuste andmebaas.	SOM	SIM, HTM, JUM, TAI, PPA, PÄA, SOM SKA	2026	RE, lisavajadus / välisvahendid	

¹⁴ [Ennetusnõukogu loodi novembris 2022 VV 08.11.2022 määrusega nr 108](#), millega lepiti kokku [valdkondade ülese ennetuse põhimõtted](#) ning koostati tegevuskava aastateks 2023–2026.

¹⁵ Need on arengudokumendid, mille raames selle programmi elluviimist toetavad tegevused ja raha planeeritakse. Märgitud on vaid need teistes arengudokumentides planeeritavad alatulemused, mille saavutamata jätmisel jääksid siinse programmi eesmärgid saavutamata, ja mille puhul on seetõttu vaja teha enam koostööd.

¹⁶ Vastutus on roteeruv (iga aasta erinev vastutaja).

1.4. Välja on töötatud ja kokku lepitud indikaatorites, millega mõõdetakse ennetuse olukorda ja vajadusi. ¹⁷	SOM	SIM, HTM, JUM, TAI, ENTK, PPA, PÄA, SOM SKA	2026	RE, lisavajadus / välisvahendid	RTA „Tervist toetavad valikud“
1.5. Asjaomaste kõrgkoolide õppekavadesse on integreeritud ennetusteadmiste ja oskuste omandamine ning regulaarselt tehakse täienduskoolitusi.	SOM	SIM, HTM, JUM, TAI, ENTK, PPA, PÄA, SOM SKA	2027	RE, lisavajadus / välisvahendid	RTA „Tervist toetavad valikud“
1.6. PPA- PPA-s on EUPC ennetuskoolituse saanud kõik piirkonnapolitseinikud.	PPA	SIM, TAI	2026	RE, lisavajadus / välisvahendid	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“
1.7. Politsei ennetustegevusi on teaduspõhistatud ning nende tulemuslikkust hinnatakse süsteemselt.	PPA	SIM	2024–2026	RE	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“
1.8. Kooli õppekavas läbiva teema „Tervis ja ohutus“ õpetamist ja õppimist toetavad tegevused (nt täiendkoolitused) ja materjalid on koostatud ja vajadusel ka uuendatud.	SIM, HTM	SOM, JUM, TAI, ENTK, PPA, PÄA, SOM SKA, Transpordiamet	2026	RE, lisavajadus / välisvahendid	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“ ja teiste tulemusvaldkondade seonduvad programmid
1.9. Politsei- ja Piirivalveametis kasutusel olevate alaealiste õigusrikkujate mittekarakteristlike meetmete mõjususe hindamine on läbi viidud ning vajadusel on täiendatud koolitusmetoodikat.	SIM	PPA	2025–2026	RE	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“

¹⁷ Nende indikaatorite hulka peavad kuuluma nii kaitse- kui ka riskitegurite näitajaid.

Sisu kirjeldus

Rakendatud on turvalisuse kavandamise ja võimekuse arendamise põhimõtteid kohaliku omavalitsuse ja maakonna tasandil. Kohalik omavalitsus võtab teadlikult rolli turvalise elukeskkonna loojana turvalisuse suurendamisel, turvalisuse valdkonna tegevused on kavandatud ja toimub süsteemne tegevus. Kohaliku omavalitsuse võimekus turvalisuse suurendamisel on paranenud ja elanike teadmised turvaliste kogukondade loomisel ja turvalisuse suurendamisel on tõusnud.

Seda aitavad oma teenuste kaudu saavutada järgmised asutused (planeerivad oma teenuste raha selles programmis / ei planeeri): SIM, PPA, PÄA, HÄK, SOM, SOM SKA, TAI, HTM, HARNO, JUM, REM, KOVD, MTÜ-d, haridusasutused, erasektor

Vahendid: RE, lisavajadus/välisvahendid

Olulisemad arendusülesanded	Vastutaja	Seotud pool	Aasta	Vahendid	Programm, milles planeeritakse ¹⁸
1.10. Kohalike omavalitsuste turvalisuse kavandamiseks on ellu viidud turvalisuse tegevusmudel ¹⁹ , milles on oluline roll maakonna tasandil.	SIM	KOV-idJuM, SoM, REM, PPA, PÄA, MARO-d, ELVL	2024–2027	Euroopa Sotsiaalfond jm välisvahendid	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“ ja teiste tulemusvaldkondade seonduvad programmid
1.11. Kohalike omavalitsuste turvalisuse suurendamise võimekuse arendamiseks on läbi viidud koolitusi (sh ennetuskoolitusi) ning rakendatakse alkoholiga seotud kahjude ja riskikäitumise vähendamise tööriistu.	SIM, TAI	KOV-id, PPA, JUM, HTM, KAM, RK, SOM SKA, Transpordiamet	2024–2027	Euroopa Sotsiaalfond jm välisvahendid	sama
1.12. Välja on arendatud ja piloteeritud spetsialistide koostöömudel keskmise ja kõrge riskikäitumisega noorte toetamiseks.	SIM, SOM SKA	KOV-id, PPA, JuM, SoM, REM, MARO-d, ELVL	2024–2027	Euroopa Sotsiaalfond jm välisvahendid	sama
1.13. Välja on töötatud kohaliku omavalitsuse turvalisuse olukorra mõju hindamise mudel, läbi viidud mõju hindamine ning koostatud lõppraport. Mõju hindamise tulemust on tutvustatud kohalikele omavalitsustele.	SIM	REM	2025 ja 2028	Euroopa Sotsiaalfond jm välisvahendid	sama

¹⁸ Need on arengudokumentid, mille raames selle programmi elluviimist toetavad tegevused ja raha planeeritakse. Märgitud on vaid need teistes arengudokumentides planeeritavad alatulemused, mille saavutamata jätmisel jääksid siinse programmi eesmärgid saavutamata, ja mille puhul on seetõttu vaja teha enam koostööd.

¹⁹ Lähtudes 4. juunil 2022 Siseministeeriumi juhtkonnas heaks kiidetud turvalisuse kavandamise põhimõtetest, mis on fikseeritud kontseptsioonis „Kohalik omavalitsus turvalise elukeskkonna loojana: turvalisuse kavandamine ja võimekuse arendamine“

Ohtude ja varakahju ennetamine

Sisu kirjeldus					
Paranenud on inimeste hinnang enda ohutusnõuete tundmisele ja nende järgimisele ning ennetusabinõude kasutamisele on suurenenud. Sealjuures oskavad inimesed ise ja oma lähedasi aidata ennetamiseks ära- eksimist ja eluohtlike tagajärgedega kadumist.		Seda aitavad oma teenuste kaudu saavutada järgmised asutused (planeerivad oma teenuste raha selles programmis / ei planeeri): SIM, PPA PÄA, SOM, TAI, JUM, MKM, TTJA, KOVD			
		Vahendid: RE, lisavajadus			
Olulisemad arendusülesanded	Vastutaja	Seotud pool	Aasta	Vahendid	Programm, milles planeeritakse ²⁰
1.14. Loodud on elanikkonnale arusaadavad juhised ohuolukordade äratundmiseks ja vältimiseks.	PPA, PÄA, KOV	vabaihendused	2024–2026	RE	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“
Sisu kirjeldus					
Loodud on asutuste vaheline kiire ja tõhus infovahetamise süsteem, mis võimaldab igas ohuliigis ja nende üleselt tuvastada riske, et õigeaegselt reageerida ja ennetada.		Seda aitavad oma teenuste kaudu saavutada järgmised asutused (planeerivad oma teenuste raha selles alaprogrammis / ei planeeri): SIM, PPA PÄA, SOM, TAI, JUM, TTJA, EKEI, Transpordiamet, KLIM, KOVD			
		Vahendid: RE, lisavajadus			
Olulisemad arendusülesanded	Vastutaja	Seotud pool	Aasta	Vahendid	Programm, milles planeeritakse
1.15. Infosüsteemid on omavahel liidestatud olulise info kiireks liigutamiseks.	SIM	PÄA, SMIT, SOM, SOM SKA, TEHIK, KOV, HÄK, kiirabi, Terviseamet,	täpsustub	RE	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“, teiste tulemusvaldkondade seonduvad programmid
1.16. Tule, gaasi-, elektri- ja kemikaaliohu ning õnnetuste tagajärgede ennetamiseks jätkatakse asutuste, ja erasektori, koostööd ennetuse ja järelevalve osas.	PÄA, TTJA	SIM, SOM, KLIM, MKM	2024–2026	RE	sama

²⁰ Need on arengudokumentid, mille raames selle programmi elluviimist toetavad tegevused ja raha planeeritakse. Märgitud on vaid need teistes arengudokumentides planeeritavad alatulemused, mille saavutamata jätmisel jääksid siinse programmi eesmärgid saavutamata, ja mille puhul on seetõttu vaja teha enam koostööd.

Vägivalla ennetamine ja kannatanute kaitse

Sisu kirjeldus

Inimeste teadlikkus vägivalla vormidest (sh vaimsest vägivallast) on suurenenud ja selle tulemusel on inimeste hoiakud ja käitumine muutunud. Nad tunnevad ära vägivaldse käitumise ega salli seda, oskavad asjakohaselt reageerida ja vägivallast teavitada. Vägivalla ennetamiseks, inimeste teadlikkuse suurendamiseks ja vägivallaennetuse spetsialistide oskuste parandamiseks on kasutusele võetud ja ellu viidud teadus- või tõendus põhiseid tegevusi ning toimivaid lahendusi toetatakse järjepidevalt.

Seda aitavad oma teenuste kaudu saavutada järgmised asutused (planeerivad oma teenuste raha selles programmis / ei planeeri): SIM, PPA, PÄA, HÄK, SOM, TAI, JUM, HTM, SOM SKA, KUM, KOVD, vabaihendused, noortekeskused, haridusasutused, tervishoiuasutused

Vahendid: RE, lisavajadus/välisvahendid

Olulisemad arendusülesanded

	Vastutaja	Seotud pool	Aasta	Vahendid	Programm, milles planeeritakse ²¹
1.17. Loodud on süsteemne kommunikatsiooniplaan koostöös LSV ekspertrühmaga. Kommunikatsiooniplaani tulemusena suurenevad arutelud vägivalla teemal ning toimub hoiakute muutmine.	SIM	PPA, JUM, SKA, SOM, Prokuratuur	2025	RE	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“, teiste tulemusvaldkondade seonduvad programmid
1.18. Laste seksuaalse väärkohtlemise ohvriks langemise ennetamine veebis: küberkiusamise ja interneti vahendusel toime pandava laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks on välja töötatud ja rakendatud tegevused laste ja lapsevanemate teadlikkuse ja digioskuste suurendamiseks ning spetsialistide oskuste arendamiseks sellel teemal.	PPA, SIM	Telekommunikatsiooni ettevõtted, Prokuratuur	2024–2027	ISF	sama
1.19. Laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamine veebis: Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse, millega kehtestatakse eeskirjad laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks ja tõkestamiseks, eelnõu raames on ette valmistatud määruse rakendamisel puutumuses olevate infoühiskonna teenuste osutajate ja riigiasutuste ning loodava EL keskuse vahelist koostööd puudutav raamistik.	SIM, PPA	PPA, JUM, SoM, Prokuratuur, Eesti Kohtud, MKM, TTJA	2025	RE	sama

²¹ Need on arengudokumentid, mille raames selle programmi elluviimist toetavad tegevused ja raha planeeritakse. Märgitud on vaid need teistes arengudokumentides planeeritavad alatulemused, mille saavutamata jätmisel jääksid siinse programmi eesmärgid saavutamata, ja mille puhul on seetõttu vaja teha enam koostööd.

Sisu kirjeldus					
Avalik arutelu (eriti sotsiaalmeedias) on rahulikum ja selles ei õhutata vaenu, vihakõnesid ning isiklikke solvanguid. Avalike arutelude keskkondade eest vastutajad oskavad ennetavalt ja leevendavalt sekkuda			Seda aitavad oma teenuste kaudu saavutada järgmised asutused (planeerivad oma teenuste raha selles programmis / ei planeeri): SIM, PPA PÄA, SOM, TAI, JUM, KOVD		
			Vahendid: RE, lisavajadus/välisvahendid		
Olulisemad arendusülesanded	Vastutaja	Seotud pool	Aasta	Vahendid	Programm, milles planeeritakse
1.20. Avalike arutelude korraldajate ning arutelu areenide eest vastutajate (sh veebikeskkonnas) toetamiseks on loodud vastav nõustamissüsteem ja tehtud koolitused.	SIM	JUM, PPA, KOV-d, vabaühendused, meedia-ettevõtted	2025	RE, lisavajadus	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“, JUM seonduv programm
Sisu kirjeldus					
Kõiki vägivallaohvreid abistatakse terviklikult, lähtudes individuaalsetest vajadustest, inimväärikuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetest. Spetsialistide vahelises koostöös on keskmes kannatanu heaolu ja turvalisus.			Seda aitavad oma teenuste kaudu saavutada järgmised asutused (planeerivad oma teenuste raha selles programmis / ei planeeri): SIM, PPA PÄA, SOM, SOM SKA, TAI, JUM, KOVD, tervishoiuasutused		
			Vahendid: RE, lisavajadus, välisvahendid		
Olulisemad arendusülesanded	Vastutaja	Seotud pool	Aasta	Vahendid	Programm, milles planeeritakse ²²
1.21. Tervishoiu- ja õiguskaitseasutused ning ohvriabi on leppinud kokku vägivallaohvrite (sh eakate vägivallaohvrite) andmete dokumenteerimise ja edastamise eesmärgid, reeglid ja korra. Arendatakse tervishoiutöötajate kasutuses olevaid vahendeid ohvritega seotud info dokumenteerimiseks ja ohvritele teenuste pakkumiseks.	JUM	PPA, SIM, Prokuratuur, tervishoiuasutused	2027	välisvahendid	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“, teiste tulemusvaldkondade seonduvad programmid
1.22. Välja on töötatud politsei poolt taastava õiguse teenustele suunatava sihtrühma ja suunamise protsess, sh ühised koolitused, infoseminarid ning juhendmaterjalid.	SOM SKA	PPA, SIM, JUM, SOM	2025		sama

²² Need on arengudokumentid, mille raames selle programmi elluviimist toetavad tegevused ja raha planeeritakse. Märgitud on vaid need teistes arengudokumentides planeeritavad alatulemused, mille saavutamata jätmisel jääksid siinse programmi eesmärgid saavutamata, ja mille puhul on seetõttu vaja teha enam koostööd.

Programmi tegevus 2. Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine

Eesmärk

Vabatahtlike roll kogukonna turvalisuse tagamisel on suurenenud ning tänu sellele on elanike oskused kogukonna turvalisuse suurendamisel paranenud. Vabatahtlike kaasajate professionaalsust on tõstetud, vabatahtlikud on hästi ettevalmistatud ning loodud on paindlikud ja mitmekesised võimalused vabatahtlikel osaleda siseturvalisuse tagamisel.

Mõõdikud

Mõõdiku nimi	2020 (tegelik)	2021 (tegelik)	2022 (tegelik)	2023 (tegelik)	2024	2025	2026	2027	2028	Allikas
Siseturvalisuse vabatahtlike arv										
- vabatahtlike päästjate arv	≥ 2250 (2163)	≥ 2400 (2319)	≥ 2550 (2426)	≥ 2700 (2628)	≥ 2900	≥ 3100	≥ 3300	3600	3900	PÄA, PPA, HÄK
- abipolitseinike arv	≥ 1200 (1236)	≥ 1400 (1186)	≥ 1600 (1109)	≥ 1600 (1184)	≥ 1800	≥ 1800	≥ 1800	≥ 1800	≥ 1800	
- vabatahtlike merepäästjate arv	≥ 575 (444)	≥ 500 (599)	≥ 550 (645)	≥ 600 (693)	≥ 600	≥ 750	≥ 750	≥ 750	≥ 800	
- Häirekeskuse vabatahtlike arv	(34)	(200)	≥ 170 (247)	≥ 210 (252)	≥ 220	≥ 230	≥ 250	≥ 250	≥ 250	
- abidemineerijate arv	-	-	-	(53)	> 80	> 100	> 120	> 120	> 120	
Aktiivsete Häirekeskuse vabatahtlike osakaal	(19%)	(35%)	≥ 41% (36%)	≥ 42% (42%)	≥ 44%	≥ 46%	≥ 48%	≥ 48%	≥ 48%	HÄK
Aktiivsete abipolitseinike osakaal	(42%)	(45%)	≥ 45% (45%)	≥ 45% (43%)	≥ 45%	≥ 45%	≥ 65%	≥ 65%	≥ 70	PPA
Siseturvalisuse vabatahtlike usaldusväärsus										SIM, siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring
- naabrivalve	≥ 78% (77%)	-	≥ 78% (74%)	≥ 78% (-)	≥ 78%	≥ 78%	≥ 78%	≥ 79%	≥ 79%	
- abipolitsei	≥ 78% (75%)	-	≥ 78% (73%)	≥ 78% (-)	≥ 78%	≥ 80%	≥ 80%	≥ 81%	≥ 81%	
- vabatahtlik pääste	≥ 87% (84%)	-	≥ 87% (83%)	≥ 87% (-)	≥ 87%	≥ 90%	≥ 90%	≥ 90%	≥ 90%	

Programmi tegevuse sisu kirjeldus

Programmi tegevuse maksumuses kajastavad oma teenuste prognoositavat kulu Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, Siseministeerium ja Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus. Programmi tegevuse eesmärgi saavutamiseks osutatakse järgmisi teenuseid: vabatahtlike kaasamise teenus, siseturvalisuse vabatahtliku tegevuse poliitika kujundamine.

Programmi tegevuse eesmärgi saavutamiseks keskendutakse vabatahtliku tegevuse mitmekesistamisele, sh mõtestatakse vabatahtlikuna tegutsemist siseturvalisuse valdkonnas senisest laiemalt. Tegeletakse süsteemse teavitustööga, vabatahtlike tunnustus- ja mentorsüsteemi arendamisega, vabatahtlike väljaõppe uuendamisega, õigusruumi ajakohastamisega jmt. Tegevused on suunatud ka vabatahtlike kaasajate professionaalsusele, asutustes luuakse sobivad vabatahtlike kaasamise protsessid ja selleks piisav suutlikkus ning tagatakse vabatahtlikele vajalik varustus, töökeskkond.

Olulisemad arendusülesanded ja lähtekohad teenuste planeerimiseks

Siseturvalisuse vabatahtlikuna tegutsemise võimaluste mitmekesistamine

Sisu kirjeldus					
Vabatahtlike motiveeritakse osalema erinevates siseturvalisust suurendavates tegevustes kogukondliku turvalisuse loomisel. Luuakse koostöös sobivad vabatahtlike koolitamise, kaasamise ja tunnustamise protsessid ning vabatahtlikele tagatakse vajalik varustus. Suurendatakse kaasajate professionaalsust ja motiveeritust.			Seda aitavad oma teenuste kaudu saavutada järgmised asutused (planeerivad oma teenuste raha selles programmis / ei planeeri): SIM, PPA PÄA, HÄK, SOM, TAI, JUM, KOVd, KAM, Kaitseliit Vahendid: RE, lisavajadus/välisvahendid		
Olulisemad arendusülesanded	Vastutaja	Seotud pool	Aasta	Vahendid	Programm, milles planeeritakse
2.1 Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine ja ressursside haldamine on toetatud IT lahendustega.	SIM	PÄA, PPA, SMIT, HÄK	2027	RE, välisvahendid	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“
2.2 Loodud on valmisolek elanikkonnakaitse- ja kriisirolliga vabatahtlike kaasamiseks.	PPA, PÄA, HÄK	SIM	2026	RE, lisavajadus	sama
2.3 Asutustes on loodud võimalused vabatahtlikule panustada mitmekülgset, olemas on koolitus- ja tunnustussüsteemid.	SIM, PPA, PÄA, HÄK		2026	RE, lisavajadus	sama
2.4 Vabatahtlike tööandjatel on kujundatud vabatahtliku tegevust soodustavaid hoiakuid: koostatud on teekaart, välja on töötatud tunnustussüsteem.	SIM, PPA, HÄK, PÄE		2025–2027	RE, lisavajadus	sama

Programmi tegevus 3. Turvalise keskkonna kujundamine

Eesmärk

Avalik ruum ja elukeskkond on turvaline. Rakendatud meetmed ja reeglid aitavad ennetada riske ja vältida ohte.

Mõõdikud

Mõõdiku nimi	2020 (tegelik)	2021 (tegelik)	2022 (tegelik)	2023 (tegelik)	2024	2025	2026	2027	2028	Allikas
Elanike osakaal, kes peavad turvaliseks avalikel üritustel osalemist	> 90% (87%)	> 90% (-)	> 90% (83%)	> 90% (-)	> 90%	> 90%	> 90%	> 90%	> 90%	SIM, siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring
Elanike osakaal, kes peab turvaliseks öösel oma ümbruskonnas liikumist	> 82% (82%)	> 82% (-)	> 82% (82%)	> 82% (-)	> 82%	> 82%	> 82%	> 82%	> 82%	SIM, siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring
Omaniku või valdaja rahulolu (ohutus)teenuse pakujaga	Algtase ja sihttasemed määratakse aastal 2025									PÄA
Süüteo sooritanud relvaomanike osakaal kõikidest sooritatud süütegudest ²³	Algtase ja sihttasemed määratakse aastal 2025									PPA
Inimeste usaldus turvateenuste vastu			(73%)	-	75%	-	79%	79%	79%	SIM, siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring
Elanike teadlikkus riigiinfotelefonist 1247	(19%)	≥ 50% (46%)	≥ 50% (-)	≥ 50% (-)	≥ 50%	≥ 50%	≥ 50%	≥ 50%	≥ 50%	HÄK
Registreeritud varguste arv	< 7400 (6863)	< 7000 (7513)	< 7000 (8027)	< 7000 (9700)	< 7000	< 7000	< 7000	< 7000	< 7000	JUM

Programmi tegevuse sisu kirjeldus

Programmi tegevuses kajastavad Siseministeeriumi haldusalast oma teenuseid Politsei- ja Piirivalveamet, Päästamet, Häirekeskus ja Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus. Programmi tegevuse eesmärgi saavutamiseks osutatakse järgmisi teenuseid: ehituskontrolli teenus, kemikaaliohutuse kontrolli teenus, tuleohutusteenuste kontrolli teenus, piirkondliku politseitöö teenus, tegevus- ja relvalubade väljaandmise teenus, abi- ja infoteadete vastuvõtmise ja töötlemise teenus.

²³ Täpsemini relvaluba omavate isikute poolt toimepandud süütegude arv võrdluses kõikide süütegude toimepanijatega

Avaliku ruumi turvalisemaks muutmiseks suurendatakse ühest küljest inimeste teadlikkust ennetus- ja kaitseabinõudest ning teisalt pööratakse enam tähelepanu avaliku ruumi kujundamisele juurutades süütegusid ja õnnetusi ennetava ruumikujunduse põhimõtteid kohalike omavalitsuste planeerimistegevuses.

Riigiinfo teenus on mitmetahuline ning selle peamine eesmärk on anda inimestele infot ja nõu olukordades, mille puhul ei ole ohus elu, tervis ja vara ehk vähendada hädaabinumbri 112 koormust ehk aidata inimesi nende kõnedega, mis ei ole hädaabiga seotud. Samuti antakse edasi ohutusinfot ja käitumisjuhiseid, et õnnetusi ära hoida. Jagatav ja kogutav info aitab ära hoida ehk ennetab võimalike ohtlike sündmuste tekkimist, ehk kaasab elanikke ohutuma elukeskkonna loomisele, näiteks: annab Transpordiametile infot tee olukorra kohta, mis aitab ära hoida õnnetusi; annab Keskkonnaametile infot keskkonnareostuse, reostusohu, loomadega seotud probleemide kohta; Päästeameti info ohutusnõuete ja ohutu käitumise kohta, mis aitab ära hoida võimalikke õnnetusi.

Samuti tegeletakse turvalisuse ja ohutusega seotud teenuste pakkujate kontrollimisega, et tagada nende asjatundlikkus ning teenuste pakkumine ühtsetel ja kvaliteetsetel alustel. Kujundatakse hindamis-, nõustamis- ja järelvalvekorraldus, mis võimaldab vara valve, kaitse ja ohutusega seotud riske välja selgitada, et neid ennetada ja maandada (sh osutada ja tellida vajalikke teenuseid).

Tegevus- ja relvalubade väljaandmise ning nende üle järelvalve teostamise kõrval tegeletakse ka relvaomanikuks saamise korra ja relvade käitlemise järelvalve protsesside uuendamisega, lähtudes eraomandi puutumatusel ja relvaomaniku vastutusel põhinevast relvakultuurist. Kasutusele on võetud digitaalne relvaluba ja uus relvaregister, mis lõplikul valmimisel toetab järelvalve pädevuste jagamist, tõhustab järelvalvet ja infovahetust.

Olulisemad arendusülesanded ja lähtekohad teenuste planeerimiseks

Avaliku ruumi kujundamine ohutut ja turvalist käitumist soodustavaks

Sisu kirjeldus

Süütegeusid, ohtusid ja õnnetusi ennetava turvalise ruumiloome põhimõtted on juurutatud kohalike omavalitsuste planeerimistegevuses. Kohalikud omavalitused koostöös ametite ja kohalike elanikega tuvastavad võimalikud ohtlikud kohad avalikus ruumis (nt varisemisohtlikud majad, kaaneta kaevud, ohtlikud ülekäigukohad, valgustamata tänavad jne). Koos leitakse lahendused ohu likvideerimiseks või vajalikuks märgistamiseks, et kujundada avalikku ruumi ohutuks ja turvaliseks.

Seda aitavad oma teenuste kaudu saavutada järgmised asutused (planeerivad oma teenuste raha selles programmis / ei planeeri): SIM, PPA PÄA, SOM, TAI, JUM, KOVD

Vahendid: RE, lisavajadus

Olulisemad arendusülesanded	Vastutaja	Seotud pool	Aasta	Vahendid	Programm, milles planeeritakse
3.1 Kokku on lepitud põhimõtted, rollid, vastutus ja protsessid kohalikes omavalitsustes turvalise ruumiloome elluviimiseks.	SIM, KLIM, REM	PPA KOV, PÄA, EKSL ²⁴	2026	RE, lisavajadus	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“, teiste tulemusvaldkondade seonduvad programmid
3.2 Avalikus ruumis on tähistatud ohupotentsiaaliga kohad ja rakendatud ohutus suurendavaid meetmeid (nt veeohutuspüstak, piirded varisemisohtlikes kohtades jm).	KOV	PPA, PÄA, Transpordiamet, TTJA	2025–2028	RE,	sama
3.3 Loodud on piirkondlikud valvekaamerate ja muude valveseadmete võrgustikud, mis vajaduse korral on ühendatud asjaomaste asutustega.	PPA	SIM, KOV, PÄA, HÄK, PPA	2030	RE, lisavajadus	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“

²⁴ Eesti Kindlustusseltside Liit

3.4 Suurendatud on KOV rolli tuleohutusnõuetele vastavuse hindamisel ehitus- ja kasutuslubade menetluses.	SIM, PÄA	KOV, tuleohutusteenuse pakkujad (Tuleohutus-spetsialistid ja -ekspertid)	2030	RE	sama
---	----------	--	------	----	------

Asutuste suutlikkus ennetavalt toetada korra tagamist avalikus ruumis

Sisu kirjeldus

Avalike ürituste kooskõlastamise ja erinevate asutuste menetlemisprotsess on muutunud tõhusamaks, sh madala riskiga üritustele suunatakse vähem ressursi ning vajalik eksperthinnang ürituste riskide maandamiseks antakse neil puhkudel, kui see on asjakohane.

Seda aitavad oma teenuste kaudu saavutada järgmised asutused (planeerivad oma teenuste raha selles programmis / ei planeeri): SIM, PPA PÄA, SOM, TAI, JUM, KOVd, TTJA

Vahendid: RE

Olulisemad arendusülesanded	Vastutaja	Seotud pool	Aasta	Vahendid	Programm, milles planeeritakse
3.5 Kohalikud omavalitsused on avalike ürituste taotluste hindamisel kasutusele võtnud riskipõhise koostöömudeli.	KOV	PPA, SIM, TTJA, PÄA,	2025	RE, lisavajadus	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“, teiste tulemusvaldkondade seonduvad programmid

Era- ja kolmanda sektori kaasamine vara kaitsmiseks varguse, lõhkumise ja õnnetuse eest

Sisu kirjeldus

Loodud on süsteem, mis võimaldab välja selgitada vara valve, kaitse ja ohutusega seotud teenuste kvaliteedi puudujääke ja rakendada nende parendamise meetmed. Turvalisuse ja ohutusega seotud teenuste pakkujate üle tehakse järelevalvet, et tagada nende asjatundlikkus ning teenuste pakkumine ühtsetel ja kvaliteetsetel alustel.

Seda oma teenuste kaudu saavutada järgmised asutused (planeerivad oma teenuste raha selles programmis / ei planeeri): SIM, PPA, PÄA, SOM, TAI, JUM, KOVd

Vahendid: RE, lisavajadus

Olulisemad arendusülesanded	Vastutaja	Seotud pool	Aasta	Vahendid	Programm, milles planeeritakse
3.6 Loodud on turvategevuse ja tuleohutusteenuse kvaliteedi tagamise ja suurendamise süsteem koos vajalike järelevalve tegevustega.	PPA, PÄA	SIM, ETEL, SKA	2025–2026	RE	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“

Abi- ja infoteadete vastuvõtmine ja töötlemine

Sisu kirjeldus					
Välja on arendatud riiki, kohalikke omavalitsusi ja elanikke ühendav teabe vahendamise keskus ning sidekanalid teadete vastu võtmiseks.		Seda oma teenuste kaudu saavutada järgmised asutused (planeerivad oma teenuste raha selles programmis / ei planeeri): SIM, HÄK, SMIT, PPA, PÄA, SOM, KOV-id Vahendid: RE, lisavajadus/välisvahendid			
Olulisemad arendusülesanded	Vastutaja	Seotud pool	Aasta	Vahendid	Programm, milles planeeritakse
3.7 Korrastatud on protsessid ning kaardistatud abivajadused, mis tagavad abivajadusest teabe edastamise pädevale asutusele ning vastava abi saamise.	SIM	HÄK, KOV-id	2026	RE/välisvahendid	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“

Relvalubade välja andmine

Sisu kirjeldus					
Uuendatud on relvaomanikuks saamise korda ja relvade käitlemise järelevalvet, lähtudes eraomandi puutumatuselt ja relvaomaniku vastutusel põhinevast relvakultuurist.		Seda oma teenuste kaudu saavutada järgmised asutused (planeerivad oma teenuste raha selles programmis / ei planeeri): SIM, PPA Vahendid: RE, lisavajadus			
Olulisemad arendusülesanded	Vastutaja	Seotud pool	Aasta	Vahendid	Programm, milles planeeritakse
3.8 Relvaregistris ja APOLLOs on digitaliseeritud on relva hoiukohtade kontrolli teostamine.	PPA	SMIT	2024–2026	RE/ Euroopa Regionaalarengu Fond (ehk SF), lisavajadus	„Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamise programm“,
3.9 Välja on töötatud relvaseaduse muutmise väljatöötamiskavatsus.	SIM	PPA	2024–2025	RE	Sama

5. Programmi juhtimiskorraldus

Ülevaade programmi koostamise, elluviimise ja aruandluse korraldusest

Programm **ajakohastatakse kord aastas** riigieelarve koostamise käigus, et tagada kooskõla riigi eelarvestrateegia ja riigi rahaliste võimalustega. Programmi **kooskõlastavad programmi kaudu oma teenuste raha planeerivad ministriumid** ning selle **kinnitab valdkonna eest vastutav minister** või ministrid pärast riigieelarve seaduse vastuvõtmist. Programm tehakse kättesaadavaks ja vajaduse korral esitatakse teadmiseks või arvamuse avaldamiseks teistele programmi eesmärkidesse panustavatele pooltele.

Programm annab suuna välisvahendite planeerimisele ja kasutamisele.

Programmi elluviimist juhivad ja järelevalvet selle elluviimise üle teevad järgmised Siseministeeriumi asekantslerid:

- 1) sisejulgeoleku asekantsler;
- 2) pääste- ja kriisivalmiduse asekantsler.

Programmi elluviimist koordineerib ja selle täitmise üle teeb järelevalvet Siseministeerium. **Programmi seire toimub kord aastas tulemusaruande koostamise käigus**. Siseministeerium koostab tulemusaruande tervikdokumendi. Arengukava täitmise aruandluse, sh programmi aruandluse ja lõpparuande koostamisel lähtutakse seda reguleerivatest Vabariigi Valitsuse määrustest.

Siseturvalisuse arengukava juhtkomisjon annab valdkonna arengukavaga seotud tulemusaruande põhjal soovitusi valdkonna arengukava eesmärkide elluviimisega seotud ja neile kaasa aitavate programmide algatamiseks, muutmiseks või lõpetamiseks.

Vajaduse korral **moodustatakse Siseministeeriumi poolt täiendavaid töörühmi ja korraldatakse arutelusid** programmi elluviimisega seotud poolte ja huvirühmadega.

Programm avalikustatakse Siseministeeriumi kodulehel.

Ülevaade valitsemisaladest ja huvirühmadest, kes on programmi koostamisse ja rakendamisse kaasatud

Et luua siseturvalisuse valdkonnast terviklik arusaamine ja tõhustada koostööd, kajastatakse programmis olulisimate arendusülesannete juures nii nende asutuste vastutus, kes planeerivad nende pakutavate teenuste raha selles programmis, ent informatsiooniks ka nende asutuste vastutus, kes oma teenuste raha siin programmis ei planeeri, kuid kelle panuseta jääks programmis nimetatud eesmärk saavutamata. (Muul juhul eesmärkide saavutamisele positiivse mõjuga asutuste tegevusi dokumendis ei dubleerita). Laiemate tegevuste väljatoomine, mida ministriumid oma haldusalas ellu viivad, võimaldab luua valdkonnast terviklikumat arusaamist ja tõhustab koostööd.

Programmi uuendamiseks kasutatakse olemasolevaid kaasamise formaate ning tehakse koostööd teiste valitsemisalade asutustega ja teiste partneritega, aidates kaasa programmi eesmärkide saavutamisele. Mis on välja toodud programmi üldinfo osas. Programmi tegevuste rakendamisse kaasatakse valitsemisalade asutusi ja teisi partnereid arendusülesannete elluviimise kaudu. Programmi on lisatud viited teiste valitsemisalade arengudokumentidele.

Ülevaade programmi seostest teiste arengudokumentidega²⁵

SISETURVALISUSE ARENGUKAVA 2020–2030 JA PROGRAMM ENNETAVA JA TURVALISE ELUKESKKONNA KUJUNDAMINE

<p>Eesti 2035</p> <p>üldised suunad, eeldused julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks</p> <p>täpsustab seatud sihte, valdkondade panust turvalisuse loomisel</p>	<p>Eesti säästva arengu riiklik strateegia „Säästev Eesti 21“</p> <p>üldised suunad säästvaks arenguks, heaolu kasv, ühiskonna sidusus</p> <p>aitab kaasa jätkusuutliku arengu eeldustele sh ühiskonna sidususele</p>	<p>Kriminaalpoliitika põhialused aastani 2030</p> <p>suunad kuritegevusevastase võitluse osas</p> <p>arvestab läbivalt põhialustega</p>	<p>Transpordi ja liikuvuse arengukava 2021–2035</p> <p>turvaline transpordi taristu, riskeeriva käitumise vähendamine</p> <p>liiklussurmade ja sh elu ja tervise, varakahjude vähendamise ennetus</p>
<p>Rahvastiku tervise arengukava 2020–2030</p> <p>vigastussurmade, õnnetuste ja alkoholi tarbimise vähendamine, vaimne tervis</p> <p>vigastussurmade, riskeeriva käitumise vähendamine</p>	<p>Heaolu arengukava 2023–2030</p> <p>sotsiaalse turvalisuse eesmärkidele tugi</p> <p>elukvaliteedi parandamine, kogukondade elavdamine, turvatunne</p>	<p>Liiklusohutusprogramm 2016–2025</p> <p>Liiklussurmade sh elu, tervise ja varakahjude vähendamine</p> <p>ei dubleeri, aga arvestab ja aitab kaasa sh hoiakute, keskkonna, järelevalve kaudu</p>	<p>Eesti digiühiskond 2030</p> <p>sihid küberjulgeoleku- ja turvalisuse osas - ennetus ja teavitus</p> <p>üldised eeldused inimeste ennetavaks hoiakuks</p>
<p>Kultuuri arengukava 2021–2030</p> <p>mitmekesisust väärtustav ja turvatunnet toetav kultuuri ruum; kaasamise ja osalemise toetamine</p> <p>inimeste osalemise ja kogukondliku koostegutsemise soodustamine</p>	<p>Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035</p> <p>toetab inimeste heaolu ja turvalisust üldoskuste arendamise, ühise kultuuri- ja väärtusruumi kaudu; turvaline õppekeskkond</p> <p>täpsemad tegevussuunad ennetuse ja ohutu käitumise edendamiseks</p>	<p>Noortevaldkonna arengukava 2021–2035</p> <p>noorte aktiivsus, üksijäämise ja eemaldumise ennetus sh toetav turvavõrgustik</p> <p>täpsemad suunad ennetustööle ja sh noorsootööle, et aidata kaasa sotsiaalsetele oskustele ja riskikäitumise vähendamisele</p>	<p>Spordipoliitika põhialused aastani 2030</p> <p>noorte positiivse käitumise ja ühiskondliku vastutuse edendamine</p> <p>kaudne mõju, nt spordiga seotud ennetustegevused</p>
<p>Sidusa Eesti arengukava 2021–2030</p> <p>ühiskonna sidusus, jagatud riigiidentiteet, kohanemise toetamine, kodanike algatav hoiak, kodaniku-ühiskonna võimestamine</p> <p>üldised suunad, eeldused julgeoleku ja turvalisuse tagamiseks, vabatahtliku tegevuse populariseerimine</p>	<p>Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava 2030</p> <p>toiduohutus ja sellega seotud tööohutus, maa- ja rannakogukondade elujõulisus</p> <p>turvaline elukeskkond on eeldus põllumajanduse arengukava eesmärkidele</p>	<p>Välispoliitika arengukava 2030</p> <p>Julgeolekut toetava rahvusvahelise keskkonna kujundamine, rahvusvaheliste suhete edendamine, reisimise riskikommunikatsioon</p> <p>arvestab tegevussuundadega, mõjutab eri poliitikate kujundamisega Eesti rahvusvahelist mainet</p>	

²⁵ - tähistab teise arengudokumendi mõju siseturvalisuse valdkonnale.

 - tähistab siseturvalisuse mõju teise arengudokumendi sihtidele.

LISA 1

Programmi teenuste kirjeldus

Programm: „Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamine 2025–2028“

Programmi tegevus 1. Õnnetuste, süütegude ja varakahjude ennetamine

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Vägivalla vähendamise poliitika kujundamine (vastutaja Siseministeerium)	Süüteoemenetluspoliitika väljatöötamine ja selle elluviimise koordineerimine	Süüteoennetuspoliitika on teadus- ja töenduspõhine tegevuste kogum eesmärgiga vähendada süütegude põhjuseid ja tegureid, õigusvastase käitumise võimalusi ning raskendada süütegude toimepanemist. Süüteoennetuspoliitikat kujundatakse koostöös teiste asjaomaste ministeeriumite, riigi- ja kohalike omavalitsuste asutustega ja koostööpartneritega. Ennetustegevus on eelkõige suunatud meetmetele, mis vähendavad kuritegevust soodustavaid tingimusi ja aitavad ära hoida riskikäitumist. Ennetuse eesmärk on säästa elusid, vähendada raskeid tervisekahjustusi. Ohtude ja süütegude võimalikult varajane ennetamine ja vähendamine on võtmetähtsusega turvalisema kogukonna loomisel.
Ennetuspoliitika kujundamine (vastutaja Siseministeerium)	Ennetus- ja ohutuspoliitika väljatöötamine ning ministeeriumi valitsemisala asutuste ohutus ja ennetusvaldkonna tegevuse koordineerimine	Teenuse on suunatud turvalise elukeskkonna kujundamisele ja inimeste teadmiste, oskuste, hoiakute ja käitumise mõjutamisele, et vähendada sellega ohte, ohtu sattumist ning luua eeldused turvalisuseks ja sh turvatundeks. Selleks kujundatakse eri poolte oskusi ja hoiakuid, võimestatakse inimesi ja kogukondi, täpsustatakse eri asutuste, ühingute ja kogukondade rolle ja arendatakse nende vahel koostööd.
Õnnetuste vähendamise poliitika kujundamine (vastutaja Siseministeerium)	Riigiasutuste, kohalike omavalitsuste, vabaihenduste ja erasektori koostöös on vähenenud raske tervisekahjustuse või surmaga lõppenud õnnetuste arv ning vara- ja keskkonnakahjud. Tõhusa teavituse- ja ennetustöö	Päästealase ohutus- ja ennetuspoliitika väljatöötamine ning ministeeriumi valitsemisala asutuste päästealase ohutus- ja ennetusvaldkonna tegevuste koordineerimine, sh tuleohutus, veeohutus, kemikaaliohutus.

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
	tulemusel on paranenud inimeste oskused ohte ennetada ja neile reageerida.	
Elanikkonna veeohutuse teadlikkuse teenus (vastutaja Päästeamet)	Inimesed on teadlikud veekogudest tulenevatest ohtudest, oskavad ohte ennetada ja nendeks valmis olla ning ohu korral käituda	Teenuse raames tegeletakse elanikkonna veeohutus teadlikkuse tõstmisega vastavalt seatud teenuse eesmärgile, valides selleks sihtgrupile sobivaima protsessi – koolitus, teavitust, nõustamine.
Elanikkonna tuleohutuse teadlikkuse teenus (vastutaja Päästeamet)	Inimesed ennetavad tuleohte, on nendeks valmis ning käituvad ohu korral õigesti	Teenuse raames tegeletakse elanikkonna tuleohutus teadlikkuse tõstmisega vastavalt seatud teenuse eesmärgile, valides selleks sihtgrupile sobivaima protsessi – koolitus, teavitust, nõustamine.
Elanikkonna plahvatusohutuse teadlikkuse teenus (vastutaja Päästeamet)	Inimesed on teadlikud kuidas käituda plahvatusohtliku esemega, oskavad ohte ennetada ja nendeks valmis olla	Teenuse raames tegeletakse elanikkonna plahvatusohtu teadlikkuse tõstmisega vastavalt seatud teenuse eesmärgile, valides selleks sihtgrupile sobivaima protsessi – koolitus, teavitust, nõustamine.
Tuleohutuse kontrolli teenus (vastutaja Päästeamet)	Ehitistes on tuleohutusnõuded täidetud	Tuleohutuse kontrolli teenus on ehitiste, nendes toimuva tegevuse ja avaliku ürituse tuleohutusnõuetele vastavuse hindamine, mille tulemusena kontrollitud objektid vastavad kehtestatud tuleohutusnõuetele. Kontrolli teostatakse riskipõhiselt ohuprognooosi alusel ning taotluste alusel. Tuleohutusnõuete täitmise tagamiseks kasutatakse haldus- ja väärteomenetlust ning rakendatakse riiklikku sundi.
Ekspositsioonide teenus (vastutaja Päästeamet)	Läbi huvitavate ja kaasavate Tuletõrjemuuseumi ekspositsioonide on kasvanud külastajate arv ja teadlikkus Eesti päästevaldkonna ajaloost ja tuleohutusest	Eesti päästevaldkonna ajaloo tutvustamine läbi muuseumi püsiekspositsiooni, hooajaliste näituste ja väljapanekute erinevatel üritustel. Teenuse raames luuakse interaktiivseid lahendusi eesmärgiga tõsta külastajate tuleohutusosalast teadlikkust ja anda ohutusosalaseid käitumisoskusi ning pakkuda võimalust kogemuse kaudu tutvuda päästetööga läbi ajaloo kuni tänapäevani.
Ennetuse teenus (vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)	Kogukonnad on turvalised ja elukeskkond ohutu	Teenusega tagatakse süütegude ja ohtu sattumise riski ennetamiseks projektide, kampaaniate, avalike esinemiste ja ürituste läbiviimine koostöös

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
		partneritega avalikust-, era- ja mittetulundussektorist.

Programmi tegevus 2. Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine

Teenuse nimetus	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Siseturvalisuse vabatahtliku tegevuse poliitika kujundamine <i>(vastutaja Siseministeerium)</i>	Siseturvalisuse vabatahtlikel on oluline roll kogukonna turvalisuse tagamisel. Vabatahtlikud on hästi ettevalmistatud ning loodud on paindlikud ja mitmekesised võimalused vabatahtlikel osaleda siseturvalisuse tagamisel. Vabatahtlike kaasamine on professionaalne ja toetatud infosüsteemidega.	Siseturvalisuse vabatahtliku tegevuse poliitika väljatöötamine ning ministeeriumi valitsemisala asutuste vabatahtlike kaasamise ja selleks vajaliku partnerluse ning kogukondliku algatuse edendamise koordineerimine.
Vabatahtlike kaasamise teenus <i>(vastutaja Päästeamet)</i>	Vabatahtlikud on kaasatud päästeala tegevustesse ja eesmärkide saavutamisse	Elanike vabatahtlikuks päästjaks kaasalöömise tahte suurendamiseks töstetakse vabatahtliku päästjaks olemise teadlikkust läbi PR tegevuste. Koostööpartnerid on ennetustegevuste osas informeeritud ning kaasatud läbi erinevate teenuste (teavitust, koolitust, nõustamist).
Vabatahtlike kaasamise teenus <i>(vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)</i>	Vabatahtlikud on aktiivselt kaasatud turvalisuse tagamisse	Teenusega tagatakse abipolitseinike politsei tegevusse kaasamine avaliku korra kaitseks ja turvalise ühiskonna tagamiseks.

Programmi tegevus 3. Turvalise keskkonna kujundamine

Teenuse nimi	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
Ehituskontrolli teenus <i>(vastutaja Päästeamet)</i>	Valminud ehitised vastavad ehituslikele tuleohutusnõuetele	Haldusmenetluse raames hinnatakse planeeringute, ehitusprojektide ning ehitiste ja toodete nõuetele vastavust ning vastavust kooskõlastatud projektile ja kehtivatele tuleohutusnõuetele. Teostatakse riikliku sundi tuleohutusnõuete täitmise tagamiseks. Projekteerimise, ehitamise jms aluseks olevate kehtivate õigusaktide, normide ja standardite täiendamine.
Kemikaaliohutuse kontrolli teenus <i>(vastutaja Päästeamet)</i>	Suurõnnetuse ohuga ja ohtlikud ettevõtted täidavad	Tagatakse kemikaaliseaduse kohane järelevalve suurõnnetuse ohuga ja ohtlikus ettevõttes suurõnnetuse ärahoidmise, tagajärgede leevendamise

Teenuse nimi	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
	kemikaali ja tuleohutusnõudeid	<p>ning avalikkuse teavitamise üle.</p> <p>Tagatakse suurõnnetuse ohuga ja ohtlike ettevõtetes dokumentide vastavusse viimine kemikaaliseaduse kohaste nõuetega ning kooskõlastamine.</p> <p>Tagatakse rahvusvahelises kemikaaliohutuse alases koostöös osalemine ning piiride ülese kemikaaliohutuse teabe vahendamine teiste riikide pädevate asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.</p>
Tuleohutusteenuste kontrolli teenus <i>(vastutaja Päästeamet)</i>	Tagada tuleohutusteenuste ja tuleohutuse tagamiseks kasutatavate toodete tuleohutusnõuetele vastavus	<p>Toodete tõendamise alal tagatakse proportsionaalsete tuleohutusnõuete ja tuleohutusosalaste tehniliste normide olemasolu ja nendest kinnipidamine. Korraldatakse aktiivne koostöö erinevate asutustega (Tarbijakaitseamet, TJA, turvaettevõtete liit, Eesti korstnapühkijate koda, jne) mittekvaliteetsete tuleohutusosalaste paigaldiste ja toodete väljaselgitamiseks.</p> <p>Tuleohutustoodete kontrolli teenuse alal tagatakse järelevalve turul pakutavate tuleohutusosalaste teenuste üle ning läbi tuleohutusjärelevalve teostamise suurendatakse pakutavate teenuste kvaliteeti (kvaliteetne toimimine vastavalt kehtivale seadusandlusele (AKS, turvalgustus, voolikusüsteemid, suitsuärastus, piksekaitse, tuletõkketööd jne). Pakutavate tuleohutusteenuste kvaliteedi suurenedes, muutuvad tuleohutuspaigaldised efektiivsemaks, vähendades seeläbi ATS süsteemide vaeväljakutsete arvu, suurendades seeläbi turvalisust ning suurendades operatiivset valmisolekut. Samuti teostatakse pidevat järelevalvet küttekollete- ja pottsepa teenuste kvaliteedi tõstmiseks</p>
Piirkondliku politseitöö teenus <i>(vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)</i>	Kogukonnad on turvalised ja elukeskkond ohutu	Teenusega tagatakse kogukonna vajadustest lähtuv ja probleemide lahendamisele keskendunud politsei tegevus konkreetses piirkonnas.
Tegevus- ja relvalubade väljaandmise teenus	Kogukonnad on turvalised ja elukeskkond ohutu	Ohtude ennetamiseks ja tõrjumiseks viiakse läbi relva- ja tegevuslubadega seotud menetlusi ning teostatakse

Teenuse nimi	Teenuse eesmärk	Teenuse lühikirjeldus
<i>(vastutaja Politsei- ja Piirivalveamet)</i>		riikliku järelevalvet. Korraldatakse loata või leitud relvade hoiule võtmist, tsiviilrelvade ja laskemoona riiki sisse- ja väljaveo lubade väljastamist ning tsiviilrelvade ja laskemoona sundvõõrandamist.
Abi- ja infoteadete vastuvõtmise ja töötlemise teenus <i>(vastutaja Häirekeskus)</i>	Asutuste abi- ja infotelefonid on koondunud ühe riigiinfo telefoni 1247 alla.	Riigiinfo telefonile 1247 saabunud lepinguliste koostööpartnerite abi- ja infoteadete vastuvõtmine ja koostööpartnerite haldusalasse jääva info jagamine ning edastamine.

LISA 2

Programmi teenuste rahastamiskava

Programm: „Ennetava ja turvalise elukeskkonna kujundamine 2025–2028“

Programmi teenuste rahastamiskava	Eelarve			
	2025	2026	2027	2028
Programmi kulud	39 151 238	39 147 682	38 885 539	37 150 386
Meede	39 151 238	39 147 682	38 885 539	37 150 386
<u>Programmi tegevus</u>				
Õnnetuste, süütegude ja varakahjude ennetamine	8 490 357	8 481 082	8 317 501	7 820 289
Ekspositsioonide teenus	396 632	392 624	390 620	385 819
Elanikkonna plahvatusohutuse teadlikkuse teenus	391 064	389 788	369 595	374 469
Elanikkonna tuleohutuse teadlikkuse teenus	2 246 617	2 244 639	2 222 142	2 226 895
Elanikkonna veeohutuse teadlikkuse teenus	1 084 392	1 083 207	1 061 291	1 068 308
Ennetuse teenus	1 191 714	1 188 728	1 193 280	1 142 872
Ennetuspoliitika kujundamine	968 303	981 717	915 465	451 824
Tuleohutuse kontrolli teenus	1 886 386	1 882 417	1 857 625	1 862 124
Vägivalla vähendamise poliitika kujundamine	177 237	173 271	167 569	167 840

Programmi teenuste rahastamiskava	Eelarve			
	2025	2026	2027	2028
Õnnetuste vähendamise poliitika kujundamine	148 013	144 691	139 914	140 138
<u>Programmi tegevus</u>				
Siseturvalisuse vabatahtlike kaasamine	8 345 283	8 397 669	8 435 128	7 352 525
Siseturvalisuse vabatahtliku tegevuse poliitika kujundamine	238 822	233 463	225 757	226 120
Vabatahtlike kaasamise teenus	5 104 588	5 136 256	5 131 018	5 126 764
Vabatahtlike kaasamise teenus	3 001 873	3 027 951	3 078 353	1 999 642
<u>Programmi tegevus</u>				
Turvalise keskkonna kujundamine	22 315 597	22 268 931	22 132 910	21 977 572
Abi- ja infoteadete vastuvõtmise ja töötlemise teenus	2 503 502	2 483 559	2 471 771	2 361 810
Ehituskontrolli teenus	1 497 154	1 494 028	1 470 568	1 475 250
Kemikaaliohutuse kontrolli teenus	834 250	832 346	811 037	815 884
Piirkondliku politseitöö teenus	14 199 661	14 175 902	14 118 572	14 038 346
Tegevus- ja relvalubade väljaandmise teenus	2 448 286	2 452 144	2 451 256	2 471 802

Programmi teenuste rahastamiskava	Eelarve			
	2025	2026	2027	2028
Tuleohutusteenuste kontrolli teenus	832 744	830 952	809 706	814 480

Lisainformatsioon

www.siseministeerium.ee/stak2030

